

mínky. Nelze proto nazvatí řečené ujednání žalované s jejím věřitelem bezpředmětným vzhledem k předpisu § 53 čtvrtý odstavec rak. vyr. ř., neboť ujednáním tím nebyl porušen velicí ráz tohoto předpisu, ana žalovaná ani netvrdila, že jí nezůstala zachována dodatná lhůta, kterou zákon stanovil jako minimum, počítaje ode dne dojití upomínky, naopak lhůta ta jí zůstala podle zjištění nižších soudů zachována. Bylo se proto žalované řídití tímto ujednáním pro ni závazným, chtěla-li zabrániti následkům vyplývajícím pro ni z jeho nedodržení, totiž ztrátě lhůt a obživnutí původní pohledávky. Že by se uplatňování následků těch přičilo dobrým mravům, nelze tvrditi. Neboť, bylo-li ujednání samo, jak již shora řečeno, platné a pro strany závazné, nelze ani vzhledem k § 914 obč. zák. tvrditi, že by uplatňování následků vyplývajících pro smluvníky z nedodržení ujednání odporovalo dobrým mravům. Jest nepřipustným dovolávati se plenárního rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 7760 sb. n. s., neboť se týká ustanovení § 57 vyr. ř., o jehož výklad tu nejde, ano jest věc posuzovati, jak již řečeno, s hlediska zákonů platných v Rakouské republice. Věc nelze posuzovati ani podle předpisů o smluvní pokutě (§ 1336 rak. obč. zák.), neboť předpoklady předpisů těch nedopadají vůbec podle zjištěného stavu věci na souzený případ.

Čís. 9869.

Daň z obratu.

Stanovení odchylného způsobu pro určení daňového základu, jakož i pro vyměření a odvádění daně, nevyžaduje nařízení ministerstva financí, stačí, že výnos ministerstva financí byl vydán po dohodě s ministerstvem obchodu a se zástupciúčastněných výrobců a obchodníků.

Objednatel a přijatel zboží jest povinen zapraviti paušální daň, splatnou ihned při celním odbavení zboží a nahražující daň z obratu. Dav třetí osobě (zasílateli) zálohu na vyclení zboží splnomocnil ji zaplatiti za něho paušální daň zároveň s předepsaným clem a jest povinen nahraditi jí, co takto vynaložila. Lhostejno, že paušální daň nebyla nedopatřením celního úřadu předepsána a vybrána zároveň se clem.

(Rozh. ze dne 26. dubna 1930, Rv I 1448/29).

Prostřednictvím žalující zasílatelské firmy bylo dodáno budapeštskou firmou zboží žalované tuzemské firmě. Platební příkazy o dani z obratu byly řízeny na žalující firmu, jež předepsanou daň z obratu zapravila a domáhala se žalobou, o niž tu jde, její náhrady na žalované firmě. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby. Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Žalovaný napadá rozsudek odvolacího soudu z dovolacích důvodů čís. 2 a 4 § 503 c. ř. s. Prováděje tyto dovolací důvody vytýká předně,

že odvolací soud neprávem nepřihlížel k posudku znalce z oboru spedi-térského Eduarda F-a. Znaleckého posudku však vůbec nebylo třeba, poněvadž lze spor rozhodnouti na základě zjištěných skutečností podle výnosu ministerstva financí ze dne 1. dubna 1922 čís. 37722/V.—14. Neprávem uplatňuje dovolatelka, že tento výnos jest neplatný, poněvadž se prý podle § 19 odst. (7) zákona ze dne 12. srpna 1921 čís. 321 sb. z. a n. o všeobecné dani z obratu předepsání paušální daně z obratu za zboží dovezené z ciziny, jež by jinak podle § 4 čís. 14 tohoto zákona bylo prosto daně z obratu, mohlo státi jen nařízením ministerstva financí, vydaným v dohodě s ministerstvem obchodu, po případě s ministerstvem zemědělství, nikoli však pouhým výnosem ministerstva financí. Podle první věty odstavce (7) § 19 zákona čís. 321/21 stanoví ministerstvo financí pro některá odvětví výroby nebo obchodů po dohodě s ústředními sdruženími zájemníků odchylný způsob pro určení daňového základu, jakož i pro vyměření a odvádění daně, objeví-li se toho potřeba vzhledem k zájmu státu nebo poplatnictva. Takovéto ustanovení, jímž jest i ono, které se stalo výnosem čís. 37722/V-14 z r. 1922, nevyžaduje tudíž nařízení ministerstva financí a stačí, že výnos byl vydán podle § 19 odst. (7) uv. zák. po dohodě s ministerstvem obchodu a se zástupci zúčastněných výrobců a obchodníků, jak v prvním odstavci výnosu jest uvedeno. Jest nesporné, že platební příkazy o paušální dani z obratu ze suchých švestek, dodaných žalovanému firmou Emanuel Sch. v Budapešti prostřednictvím žalující firmy, byly celním úřadem řízeny na žalobkyni a jí doručeny a že žalobkyně zapravila předepsanou paušální daň z obratu v zažalované výši 1.166 Kč 85 h. Pokud se týče otázky, zda žalovaný jest povinen nahraditi žalobkyni tento náklad, nutno míti na zřeteli, že řečený daňový paušál jest podle zmíněného výnosu splatný ihned při celním odbavení zboží a že jest náhradou za daň z obratu, která by se měla po případě platiti při dalších tuzemských dodávkách dováženého zboží. Z toho plyne, že byl žalovaný povinen zapraviti řečenou paušální daň, poněvadž, jak jest nesporné, byl objednatelem a příjemcem zboží podrobeného této dani a také toto zboží dále zcizil v tuzemsku. Žalovaný zmocnil žalobkyni k vyclení zboží, neboť, jak je rovněž nesporné, dal žalobkyni, když došlo zboží, k její žádosti zálohu na vyclení zboží, a tím byla žalobkyně, poněvadž, jak již uvedeno, paušální daň jest splatná ihned při celním odbavení zboží, i zmocněna zaplatiti za žalovaného paušální daň zároveň s předepsaným clem. Paušální daň nebyla ovšem nedopatřením celního úřadu zároveň se clem předepsána a vybrána, tím však nezaniklo zmocnění žalobkyně k zaplacení této daně za žalovaného, byla-li později předepsána, zvláště když žalobkyně žalovaného při vyúčtování svých nákladů na vypravení poslední dodávky švestek dopisem ze dne 23. prosince 1923 upozornila na to, že mu 4½% paušální daň z obratu vyúčtuje dodatečně, a žalovaný proti tomu nečinil námitek. Zaplatila-li tudíž žalobkyně paušální daň předepsanou za suché švestky dodané žalovanému, když jí došel platební příkaz celního úřadu, jest žalovaný podle § 1014 obč. zák. povinen, nahraditi žalobkyni všechn náklad učiněný nutně a užitečně

na obstarání svěřeného jí úkonu, tudíž i nahraditi jí zapravenou zaň paušální daň. Odvolací soud právem neuznal za důvodnou námitku žalovaného, že řečený náklad proto nebyl nutný, že žalobkyně mohla a měla podati proti předepsání paušální daně rekurs, jenž by prý nepochybně byl měl úspěch tak jako rekurs, který podali proti předpisu řečené daně Arnošt Sch. a zprvu žalobkyně sama. Neboť nelze z úspěchu těchto stížností vyvoditi, že by byla měla i stížnost podaná jménem žalovaného úspěch, an z §§ 5 a 6 zákona č. 321/21 a z výnosu čís. 37722/V-14 z r. 1922 plyne závazek žalovaného jako objednatele, přijatele a dalšího zcizitele zboží, zaplatiti paušální daň. Rovněž uznal odvolací soud právem, že žalobkyni nestíhá zavinění na tom, že paušální daň byla předepsána tak pozdě, že ji žalovaný při dalším prodeji zboží nemohl zakalkulovati. Znalec sám se vyslovil, že kupec, jenž kupuje sušené ovoce z cizozemsku, musí věděti, že jest z něho platiti paušální daň z obratu, a tvrdí-li dále, že výše daně nemusí býti kupci známa a že zpravidla jest věci speditera, by zjistil výši této daně, jest poukázati k tomu, že žalobkyně, jak již uvedeno, žalovaného při poslední dodávce upozornila na 4½ % daň z obratu a že odvolací soud zjistil, že se žalobkyně, když při vyclení zboží daň nebyla celním úřadem předepsána, obrátila na tento úřad s dotazem, zda daň, která se předepisuje, nebude předepsána i z tohoto zboží, že se jí však dostalo na tento dotaz záporné odpovědi. Opožděný předpis paušální daně způsobil tudíž celní úřad, a nemůže proto býti na újmu nároku žalobkyně, by jí žalovaný nahradil paušální daň z obratu zaň zaplacenou.

Čís. 9870.

Právní zájem na určení (§ 228 c. ř. s.), že jest mezi stranami poměr nájemní, jest spatřovati v tom, že byl žalobce ve výpovědním řízení poukázán v této otázce na pořad práva.

Lhůty § 575, první odstavec, c. ř. s. neplatí ve sporu o určení, zda nájemní poměr trvá či netrvá.

Mezi poživatелеm ideální polovice domu a vlastníky domu, jimž náleží poživací právo druhé polovice, nevznikne nájemní poměr již tím, že si poživatel dává srážeti ze svých požitků určitou částku ve čtvrtletních lhůtách za to, že v domě bydlí. Nejde o »činži«, nýbrž o podklad pro dělení užitků mezi podílníky na požitcích domu.

(Rozh. ze dne 26. dubna 1930, Rv I 611/30).

Žalovaný postoupil smlouvou ze dne 12. listopadu 1920 svou polovici domu svému synu a snaše do vlastnictví, vyhradiv si současně na postoupené polovině domu pro sebe právo doživotního požívání. Žalobci stali se nápotom vlastníky celého domu a domáhali se žalobou, o niž tu jde, proti žalovanému určovacího výroku, že mezi nimi a žalovaným jest nájemní poměr, podle něhož jest žalovaný nájemníkem bytu za roční